

Special Del.

De enkelte Gjødningsstoffer.¹⁾

De Gjødningsstoffer, som vi kommer til at omtale i denne Bog, er for en Del dem, som i Reglen kaldes »kunstige«. Vi skulde dog foretrække at kalde dem »organiske Gjødningsstoffer«, idet vi gjenner dem, der ligesom Husdyrgjødning er rige paa humusdannende organiske Stoffer, altsaa ogsaa Pudretter, Guanoer o. lign., til en særlig Behandling i en anden Bog.

Man plejer undertiden at skjelne mellem »naturlige« og »kunstige« Gjødningsstoffer, en Betegnelsesforskjel, der dog ikke svarer til Virkeligheden, idet de animalske og menneskelige Udtømmelser, der i Reglen indbefattes under den førstnævnte Gruppe, ofte undergaar adskillige vidtløftige Omdannelsesprocesser, førend de bringes i Jorden, saa at de mindst ligesaameget fortjener Navn af et Kunstprodukt som f. Ex. Perugano, raa Stassfurthersalte og Chilisalpeter, der bærer Navn af »Kunstgjødning«.

Heller ikke »Handelsgjødning« er betegnende for en enkelt Gruppe af Gjødningsstoffer, eftersom jo enhver Slags Gjødning er Gjenstand for Handel.

Naar man endelig benytter Betegnelserne »sidside« og »enssidside« Gjødningsstoffer, saa bør det vel indrømmes, at disse Navne forsaavidt kan være berettigede, som nogle Gjødselformer ikke blot virker ved sit Indhold af Plantenæringsstof, men paa Grund af sit store Indhold af organiske Bestanddele tillige virker stærkt humusdannende og derved forbedrende paa Jordens fysiske Egenskaber. Dog er dette ogsaa Tilfældet f. Ex. med mange Guanoer og andre Gjødselarter end just med den animalske Staldgjødning, som man

¹⁾ Almindelige Lærebøger herover: *Heiden, E.*: Lehrbuch der Düngerlehre I—III. Stuttgart 1866—72; — forkortet Udgave, oversat paa dansk af *Hertel og V. Storch*, Kjøbenhavn 1877; — *P. Wagner*: Lehrbuch der Düngerfabrikation, Braunschweig 1877; — *M. Borch*: Die künstlichen Düngemittel, 2te Aufl. Berlin 1893; — *Wagner*: Düngungsfragen. Heft I—VI. Berlin 1894—1904; — *Heinrich*: Dünger und Düngen. Berlin 1896; — *Zampier*: Die künstlichen Düngestoffe, 4te Aufl. Berlin 1897; — *Wolff*: Düngerlehre, 13te Aufl. v. *J. H. Vogel*. Berlin 1897; — *P. Wagner*: Anwendung künstlicher Düngemittel, 2te Aufl. Berlin 1901; — *Adolf Mayer*: Die Düngerlehre, 6te Aufl. Heidelberg 1905; — *Stutzer*: Düngerlehre, 15te Aufl. Leipzig 1906; — *L. Schucht*: Die chemische Düngerindustrie. Braunschweig 1906.